

Όσιος Πέτρος ο Δαμασκηνός: Βιβλίο Πρώτο - Οι τέσσερις αρετές της ψυχής

[πίστη](#)

Τέσσερις είναι οι

μορφές της σοφίας: η φρόνηση, δηλαδή η γνώση και εκείνων που πρέπει και εκείνων που δεν πρέπει να κάνουμε και η εγρήγορση του νου. η σωφροσύνη, δηλαδή να γίνει ορθό το φρόνημά μας, ώστε να μπορέσουμε να κρατήσουμε τον εαυτό μας μακριά από κάθε έργο, λογισμό και λόγο που δεν αρέσει στο Θεό. η ανδρεία, δηλαδή η δύναμη και η καρτερία στους κατά Θεόν αγώνες και στους πειρασμούς. η δικαιοσύνη, δηλαδή η διανομή που γίνεται με την ισότητα σε όλα αυτά.

Αυτές οι τέσσερις γενικά αρετές γεννιούνται από τις τρεις δυνάμεις της ψυχής. Από το λογισμό, δηλαδή το νου, γεννιούνται δύο, η φρόνηση και η δικαιοσύνη, δηλαδή η διάκριση. Από το επιθυμητικό γεννιέται η σωφροσύνη, και από το θυμικό, η ανδρεία. Κάθε μία από αυτές βρίσκεται ανάμεσα σε δύο παρά φύση πάθη. Η φρόνηση έχει πάνω της την υπερβολική ιδέα και κάτω την ανοησία. Η σωφροσύνη έχει πάνω την ευήθεια και κάτω την ακολασία. Η ανδρεία έχει πάνω το θράσος και κάτω τη δειλία. Η δικαιοσύνη έχει πάνω την κτήση του λιγότερου και κάτω την πλεονεξία. Και αυτές οι τέσσερις αρετές είναι εικόνα του επουράνιου στοιχείου, ενώ τα οκτώ πάθη που τις περιβάλλουν, είναι εικόνα του χωμάτινου.

Αυτά όλα τα γνωρίζει ακριβώς ο Θεός, όπως γνωρίζει τα περασμένα, τα παρόντα και τα μέλλοντα, και εν μέρει τα γνωρίζει και εκείνος που έμαθε κατά χάρη τα έργα του Θεού από Αυτόν, και αξιώθηκε να γίνει «κατ' εικόνα και ομοίωσιν Του». Εκείνος ου λέει ότι γνωρίζει ορθά μόνον εξ ακοής ψεύδεται. Γιατί ο νους του

ανθρώπου δεν μπορεί χωρίς χειραγώγηση να ανεβεί ποτέ στον ουρανό. Ούτε πάλι, αν δεν ανεβεί και δει, μπορεί να πει εκείνο που δεν είδε. Αλλ' ό,τι ακούει από τη Γραφή, εκείνο μόνο οφείλει να λέει εξ ακοής με ειλικρίνεια και να ομολογεί τον Πατέρα του Λόγου, όπως είπε ο Μέγας Βασίλειος. Αλλιώς θα νομίζει ότι έχει γνώση, και θα είναι χειρότερος από εκείνον που δεν έχει. Γιατί όταν νομίζει κανείς ότι είναι κάτι, δεν μπορεί να γίνει, ό,τι νομίζει πως είναι, λέει ο άγιος Μάξιμος. Υπάρχει και αξιέπαινη αγνωσία, όπως λέει ο Χρυσόστομος, όπως όταν συνειδητά γνωρίζει κανείς ότι αγνοεί. Και υπάρχει και αγνωσία πέρα από κάθε αγνωσία, όταν δε γνωρίζει κανείς ότι αγνοεί. Υπάρχει και γνώση ψευδώνυμη, όταν νομίζει κανείς ότι γνωρίζει, ενώ δεν γνωρίζει τίποτε, όπως λέει ο Απόστολος.

Πηγή: paterikakeimena.blogspot.gr